

Перед початком засідання Президії НАН України 26 жовтня 2011 року академік НАН України Б.Є.Патон привітав з ювілеєм академіка-секретаря Відділення хімії НАН України академіка НАН України В.В.Гончарука і вручив йому відзнаку НАН України «За підготовку наукової зміни».

***

Учасники засідання заслухали й обговорили доповідь директора Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України академіка НАН України В.В.Стрелка про наукову та науково-організаційну діяльність установи.

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, директор Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України, голова Комісії з комплексної перевірки наукової та науково-організаційної діяльності Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України академік НАН України В.Г.Кошечко, керівник центру сорбційних технологій та плазмоферезу Білоруського державного медичного університету доктор медичних наук, професор В.В.Кіркоський, директор ТОВ «Юнаско-Україна» Ю.М.Зелінський, академік-секретар Відділення хімії НАН України, директор Інституту колоїдної хімії води ім.А.В.Думанського НАН України академік НАН України В.В.Гончарук, академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України, генеральний директор Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського академік НАН України О.С.Онищенко, президент НАМН України академік НАМН України А.М.Сердюк.

Президія НАН України зауважила, що Інститут сорбції та проблем ендоекології НАН України був організований 20 років тому з метою розроблення та впровадження у практику нових сорбентів медичного призначення.

За час, що минув, інститут став установою, відомою своїми досягненнями не тільки в Україні, але й за її межами. Показовим є й те, що в нинішніх складних умовах інститут в цілому не втратив своїх позицій і продовжує активно працювати.

Науковці інституту зробили вагомий внесок у вирішення фундаментальних та прикладних проблем сучасної хімії. Про це свідчать результати, докладно викладені в доповіді директора інституту і у виступах.

Серед досягнень інституту найбільш цікавими є роботи, спрямовані на синтез, вивчення властивостей, застосування сорбентів та каталізаторів для потреб медицини і екології. Зокрема, перспективними є започатковані інститутом роботи з розроблення нових неорганічних сорбентів для очищення діалізної рідини у системах штучної нирки. Важливе місце займає також співпраця з білоруськими колегами зі створення колонок для гемосорбції на основі нових різновидів активованого вугілля високої якості.

Серед прикладних розробок інституту – сорбенти для глибокого очищення рідких радіоактивних відходів, високопоруваті вуглецеві матеріали для суперконденсаторів.

Проте було відзначено, що в діяльності інституту є ряд недоліків. Потребує подальшого вдосконалення система формування тематики відомчого замовлення та її орієнтація на сучасні пріоритети наукових досліджень, актуальних для інноваційного розвитку України (в галузях енергетики, синтезу нових наноструктурних матеріалів та речовин, видобутку та переробки мінеральної сировини тощо).

Інституту треба звернути увагу і на проблему кадрів. Залишається високим середній вік наукових працівників, він перевищує середні показники по Академії. Недостатня увага приділяється роботі із залучення обдарованої молоді до наукової діяльності. За звітний період було захищено лише 3 докторських та 7 кандидатських дисертацій.

Хоча в тематиці інституту значною є кількість прикладних розробок, частка коштів спеціального фонду державного бюджету в загальному обсязі фінансування склала лише 16,4%.

Керівництву інституту слід активніше вишукувати додаткові позабюджетні джерела фінансування, зокрема за рахунок впровадження своїх розробок, а також тісніше співпрацювати з промисловими підприємствами як України, так і інших країн.

У цілому Президія НАН України схвалила діяльність Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь голови Українського комітету славистів академіка НАН України О.С.Онищенка «Про розвиток славистики в Україні та підготовку до XV Міжнародного з'їзду славистів».

У виступах президента НАН України академіка НАН України Б.Є.Патона, академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, директора Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України академіка НАН України М.Г.Жулинського, завідувача відділу давньоруської і середньовічної археології Інституту археології НАН України члена-кореспондента НАН України О.П.Моці, завідувача кафедри історії та стилістики української мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, заступника голови Українського комітету славистів доктора філологічних наук Л.І.Шевченко, завідувача відділу загальнославистичної проблематики і східнослов'янських мов Інституту мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України академіка НАН України Г.П.Півторака відзначалося, що порушене питання має велике значення в контексті розвитку міжнародних наукових зв'язків вітчизняної соціогумантарної науки, забезпечення її успішної інтеграції в європейський і світовий дослідницький простір.

Сьогодні дослідження широкого кола проблем слов'язознавства успішно розвиваються як в академічному сегменті вітчизняної науки, так і в освітянському. Від часу останнього з'їзду славістів в Охридї (Македонія, 2008 р.) українські вчені досягли значних успіхів у науковому дослідженні історії, мов і культур слов'янських країн та народів.

Було наголошено, що провідну роль у розвитку славістики в Україні відіграють соціогуманітарні установи НАН України. У тісній співпраці з вітчизняними вищими навчальними закладами та зарубіжними центрами слов'язознавчих досліджень досягнуто значного прогресу в реалізації фундаментальних міжнародних славістичних проектів з видання «Загальнослов'янського лінгвістичного атласу», «Атласу східнослов'янських ізоглот». Завершується підготовка «Етимологічного словника української мови». Плідно розвиваються славістичні дослідження в галузі літератури, етнографії, прикладної лінгвістики, історії, археології, філософії, бібліотекознавства.

Водночас деякі проблеми вітчизняної славістики потребують пильної уваги. Зокрема, недостатньо активно вивчаються динаміка суспільно-політичних і культурних трансформацій у слов'янських країнах, впливи глобальних і регіональних викликів на їх соціокультурне середовище. Наявне відставання у залученні до славістичних студій сучасних міждисциплінарних підходів і новітніх технологічних розробок.

Ювілейний XV Міжнародний з'їзд славістів має стати знаковою подією міжнародного наукового життя. Тому Українському комітету славістів слід провести у тісній співпраці з Міжнародним комітетом славістів дуже ретельну підготовку до цього важливого форуму, аби здобутки вітчизняної славістики були представлені широко і ґрунтовно.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про спільне засідання Ради Євразійської асоціації університетів та Ради Міжнародної асоціації академій наук, яке відбулося у Києві 22 жовтня 2011 року, а також прийняла ряд рішень, зокрема: про спільний конкурс наукових проектів НАН України та Сибірського відділення РАН; про представлення до нагородження Почесною Грамотою Верховної Ради України академіка НАН України В.Г.Дончика та доктора філософських наук В.А.Рижка; про видання книг у серії «Біобібліографія вчених України»; про призначення виконуючим обов'язки віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Загороднього та виконуючим обов'язки головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Ф.Мачуліна; також було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України